

**Restaurátorský záměr** Chrudim, Stará radnice, kamenné prvky vstupní portál, okenní ostění, oblouk průjezdu. 2019

## **Restaurátorský záměr**

Chrudim, Stará radnice, kamenné prvky vstupní portál, okenní ostění, oblouk průjezdu



25.02.2019

**Restaurátorský záměr** Chrudim, Stará radnice, kamenné prvky vstupní portál, okenní ostění, oblouk průjezdu. 2019

## **1. Lokalizace památky**

**Okres:** Chrudim.

**Obec:** Chrudim.

**Adresa:** Resselovo náměstí

**Bližší určení místa popisem:** Severní linie Resselovo náměstí. Zeměpisná šířka 49.950850. Zeměpisná délka 15.794730

**Rejstříkové číslo:** Nemovitou kulturní památkou, zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem

**Název památky:** Stará radnice, Chrudim

## **2. Údaje o památce**

**Autor:** Jan Blažej Santini

**Sloh/Datování:** Barok/ 1721

**Materiál/technika:** Škrováský pískovec.

**Předchozí známé restaurátorské zásahy:** Vzhledem k problémům se vztlínající vlhkostí, probíhají průběžně opravy omítek a nátěrů. Provedení a osazení výdusku sochy Justitie 2010?

**Rozměry:** Ostění oken v přízemí – 1200x1500mm, hloubka 270mm, mříže – 3ks

Ostění oken ve 2.np – 1200x1970, hloubka 170mm – 9ks

## **3. Údaje o akci**

**Vlastník:** Město Chrudim.

**Investor:** Město Chrudim.

**Termín záměru:** únor 2019.

**Objednatel:**

**NPÚ Pardubice:**

**Restaurátorský záměr:**

**Fotodokumentace:**

### **III. Údaje o památce**

Radní dům zde stojí již od doby husitské. Jádrem dnešní budovy bylo vystavěno před r. 1560, kdy bylo současně zřízeno klenutí a podjezd do Fortenské ulice. Budova má mohutné sklepy, v nichž bylo dříve umístěno útrpné právo a městský archiv s privilegiem města. Podstatný zásah do vnějšího vzhledu radnice přinesla barokní úprava dokončená v roce 1721, připisovaná slavnému Janu Blažejovi Santinimu. Když byl koncem června r. 1720 vytahován k zasažení do fasády velký kamenný orel, spadl dolů, kde jednomu vojáku herbersteinského pluku přerazil obě nohy. Nešťastník zemřel a město muselo za něj najít náhradníka. Znak Svaté říše římské, nesoucí na prsou znak Českého království, je dodnes stále na budově. Barokní portál budovy zdobí městský znak. Smysl radního domu popisuje na fasádě budovy vyrytý latinský nápis, který v překladu znamená: "Tento dům nenávidí nepravost, miluje mír, trestá zločiny, zachovává práva, vzdává úctu počestným lidem." K roku 1763 měla chrudimská vojenská posádka v budově radnice uschován střelný prach, který byl později přesunut do prostřední Dolní brány. Radnice v r. 1806 vyhořela a její nová vnitřní úprava byla provedena podle plánu místního stavitele Jindřicha Hausknechta. Na fasádu budovy po stranách věže byly přidány sochy od hrochovotýneckého sochaře Devotyho – Justitia (Spravedlnost) s váhami v rukou – Caritas (Mírnost). Věž byla oplechována a střecha znovu přikryta. Věžní hodiny byly zasazeny r. 1836.

Dnes slouží tato budova jako sídlo městské policie a informačního centra.

### **IV. Koncepce restaurátorského zásahu**

Vzhledem ke stávajícímu stavu památky doporučuji provést revizi minulých restaurátorských zásahů. Počítá se pouze s lokálním restaurátorským zásahem na pískovcových aktivních prvcích fasády. Devět pískovcových okenních ostění - šambrán radnice směrem do náměstí (9ks) + vstupní pískovcový portál vstupních dveří.

Před zahájením restaurování kamene doporučuji demontáž kovových mříží – lepší přístup k poškozeným šambránám. Doporučuji, aby byl restaurátorský zásah veden konzervačním přístupem. Základem tohoto konzervačního zásahu bude očištění povrchu od prachových nečistot, krust a bio-koroze, lokální zpevnění a sanace případných trhlin. Veškeré modelační doplňky budou provedeny pouze v rozsahu nutném pro zajištění povrchu kamene, doplnění tmelů v místech absence hmoty konstrukčních prvků kamene, případně nahrazení nevhodných, uvolněných tmelů. Stejnou koncepcí se bude řídit také lokální barevná retuš. Osazení nového pískovcového práhu – 2200x400x150mm.

**V. Předpokládaný postup restaurátorských prací včetně návrhu použitých materiálů a technologických postupů**

1. Čištění od prachových depozit, mechanické odstranění uvolněného a destruovaného spárování a modelačních doplňků a také znečištění povrchu kamene maltou a
2. Biocidní ošetření zasažených pískovcových prvků pomocí přípravku BFA Remmers
3. očištění a omytí nízkotlaké páry (v průběhu čištění bude brán zřetel na maximální zachování původní patiny kamene a všech případných dochovaných pozůstatků povrchových úprav)
4. technologická pauza na snížení vlhkosti kamene
5. lokální konsolidace kamene povrchovým smáčením prostředkem na bázi etylesteru kyseliny křemičité fy Remmers
6. technologická pauza pro zesíťování zpevňovacího přípravku
7. provedení plastických doplňků v umělém kameni na minerální bázi PETRA C fy AQUA Bárta probarveným ve hmotě minerálními pigmenty fy Bayferrox se změkčením hmoty přidáním písku odpovídající barevnosti a zrnitosti (podle charakteru kamene v daném místě
8. doplnění pohledové části spárování průmyslově vyráběnou směsí na bázi přírodního hydraulického vápna, NHL Otterbein s přidáním kopaného písku odpovídající frakce a barevnosti
9. technologická pauza pro stabilizaci plastických doplňků a spárování
10. lokální barevná retuš minerálními pigmenty fy Bayferrox rozpuštěnými v 3-5% roztoku přípravku Primal AC 35
11. preventivní biocidní ošetření přípravkem BFA fy Remmers a hydrofobizace přípravkem SNL fy Remmers
12. závěrečná restaurátorská zpráva včetně fotografické a grafické dokumentace.

**Restaurátorský záměr** Chrudim, Stará radnice, kamenné prvky vstupní portál, okenní ostění, oblouk průjezdu. 2019



Vstupní pískovcový portál.



**Restaurátorský záměr** Chrudim, Stará radnice, kamenné prvky vstupní portál, okenní ostění, oblouk průjezdu. 2019



Vstupní pískovcový portál. Detail patky portálu.



**Restaurátorský záměr** Chrudim, Stará radnice, kamenné prvky vstupní portál, okenní ostění, oblouk průjezdu. 2019



Navrhuji vyjmout prasklé zbytky cementového prahu spolu s fragmenty původně pískovcového prahu. Vytvoření nového pískovcového prahu.



Pískovcová okenní šambrána přízemí 3x.

**Restaurátorský záměr** Chrudim, Stará radnice, kamenné prvky vstupní portál, okenní ostění, oblouk průjezdu. 2019



Pískovcová okenní šambrána detail.





**Restaurátorský záměr** Chrudim, Stará radnice, kamenné prvky vstupní portál, okenní ostění, oblouk průjezdu. 2019

Původně byla radnice barevně pojednána množstvím barevných kombinací (bílý vápenný nátěr, okry, hráškově zelená, bolševickou rudou, až po současný stav. Dá se předpokládat, že kamenná ostění byla taktéž barevně pojednána.



Detail stratigrafie omítkových vrstev na fasádě. (0 štuk, 1 bílý vápenný nátěr, 2 hráškově zelená, 3 bílý vápenný nátěr, 4 béžová, 5 bílý vápenný nátěr, 6 okr, + mezivrstvy, 7 tmavší zelená, 8 bolševická červená, 9 bílý podnátěr kontakt, 10 Keim( současný stav).

**Restaurátorský záměr** Chrudim, Stará radnice, kamenné prvky vstupní portál, okenní ostění, oblouk průjezdu. 2019



Pískovcová okenní šambrána. Detail povrchových depozit, zbytků nátěrů a ukotvení kovových mříží. Navrhuji provést demontáž otryskání a nový základní + finální nástřik nátěr kovových mříží.

**Restaurátorský záměr** Chrudim, Stará radnice, kamenné prvky vstupní portál, okenní ostění, oblouk průjezdu. 2019



Detail poškození okenních ostění.



**Restaurátorský záměr** Chrudim, Stará radnice, kamenné prvky vstupní portál, okenní ostění, oblouk průjezdu. 2019



Pískovcový oblouk průjezdu



Pískovcový oblouk průjezdu



**Restaurátorský záměr** Chrudim, Stará radnice, kamenné prvky vstupní portál, okenní ostění, oblouk průjezdu. 2019



Pískovcový oblouk průjezdu

**Restaurátorský záměr** Chrudim, Stará radnice, kamenné prvky vstupní portál, okenní ostění, oblouk průjezdu. 2019



Pískovcový oblouk průjezdu

**Restaurátorský záměr** Chrudim, Stará radnice, kamenné prvky vstupní portál, okenní ostění, oblouk průjezdu. 2019



Pískovcový oblouk průjezdu

Pískovcový kolový odrazník



V Chrudimi 25.02.2019